

**Oświadczenie złożone
przez senatora Piotra Gruszczyńskiego
oraz senatora Marka Konopkę
na 72. posiedzeniu Senatu
w dniu 17 marca 2011 r.**

Oświadczenie skierowane do ministra kultury i dziedzictwa narodowego Bogdana Zdrojewskiego

Szanowny Panie Ministrze!

W nawiązaniu do odpowiedzi na nasze oświadczenie z dnia 27.01.2011 r. ośmielamy się zwrócić uwagę na znajdujące się w niej istotne, naszym zdaniem, uchybienia.

W czwartym zdaniu użyto następującego sformułowania: „W związku z tym, w świetle prawa, organy ochrony zabytków nie zajmują się w swoich działaniach egzekwowaniem przepisów ustawy o ochronie przyrody, w tym ochrony siedlisk jerzyków i innych chronionych ptaków. Przepisy ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami nie dają także organom ochrony zabytków podstaw prawnych umożliwiających podjęcie działań na rzecz postulowanego przez występujących z interpelacją naprawienia szkód wyrządzonych podczas renowacji i modernizacji zabytków chronionym przez prawo gatunkom ptaków”.

Tymczasem prawo ochrony środowiska – co jest szerszym pojęciem niż ochrona przyrody – stanowi wyraźnie:

– art. 6 ust. 1 „Kto podejmuje działalność mogącą negatywnie oddziaływać na środowisko, jest obowiązany do zapobiegania temu oddziaływaniu”;

– art. 6 ust. 2 „Kto podejmuje działalność, której negatywne oddziaływanie na środowisko nie jest jeszcze w pełni rozpoznane, jest obowiązany, kierując się przezornością, podjąć wszelkie możliwe środki zapobiegawcze”.

Nie jest zatem prawdą, że nie ma prawa, które nie stawia wymagań wobec wszystkich podmiotów podejmujących działania mogące spowodować negatywne skutki dla przyrody.

Odpowiadający powołuje się na ustawę z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, a tam zaraz na początku, w rozdziale pierwszym „Przepisy ogólne” czytamy:

– art. 1. „Ustawa określa przedmiot, zakres i formy ochrony zabytków oraz opieki nad nimi, zasady tworzenia krajowego programu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami (...) a także organizację organów ochrony zabytków”;

– art. 2. ust. 1. „Ustawa nie narusza w szczególności przepisów o muzeach, bibliotekach, o języku polskim, Prawa ochrony środowiska, o ochronie przyrody, o gospodarce nieruchomościami, o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, Prawa budowlanego, o ochronie danych osobowych i ochronie informacji niejawnych.”

Zgodnie zatem z przepisami cytowanej ustawy istnieje prawo, które nie tylko umożliwia, lecz wręcz nakazuje określone działania chroniące siedliska ptaków, znajdujące się w zabytkowych budowlach.

Powolywanie się na ustawę i równoczesne negowanie obowiązku przestrzegania tego prawa jest dla nas absolutnie niezrozumiałe.

W budynkach większości kościołów krakowskich (Franciszkanów, Dominikanów, św. Barbary, a także kościoła Mariackiego) w dotychczasowe siedliska jerzyków są powkładane cegły, co uniemożliwia osiedlanie się ptaków. Wystarczy pochodzić po Krakowie i uważnie popatrzeć. Wielokrotne interwencje, także miejskiego Wydziału Kształtowania Środowiska, nie odnoszą żadnego skutku.

Zresztą cała sprawa wokół ochrony siedlisk jerzyków pojawiła się zaledwie trzy lata temu, a wcześniej nikt z ochrony zabytków jej nie dostrzegał. Sytuacja jest naprawdę poważna i dlatego należy wyraźnie postawić żądanie jak najszybszego naprawienia wyrządzonych szkód. W większości przypadków naprawienie szkód nie będzie ani kosztowne, ani nie będzie wymagało żadnej specjalistycznej, skomplikowanej technologii. Wystarczy, wzorując się na naszych zachodnich sąsiadach, pousuwać cegły i włożyć na ich miejsce kształtki z odpowiednimi otworami. Potrzeba tylko chęci, a czasu jest coraz mniej – jerzyki wrócą w pierwszych dniach maja. Załączamy dokumentację fotograficzną dotyczącą Krakowa.

Z poważaniem
Piotr Gruszczyński
Marek Konopka